स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत वैयक्तिक शौचालय बांधकामाचे नियोजित उद्दिष्ट विहीत कालमर्यादेत पूर्ण करण्यासाठी १४ व्या वित्त आयोगातंर्गत प्राप्त निधीचा वापर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: स्वमअ- २०१६ /प्र.क्र.१९५/नवि-३४,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग ४ था मजला, मंत्रालय, मुंबई दिनांक : ३० नोव्हेंबर,२०१६

पहा:

- १) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वभाअ-२०१५/प्र.क्र.२३/नवि-३४, दि. १५ मे,२०१५.
- २) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक टिएफसी-८०१५/प्र.क्र.१०६/नवि-४, दि. ३ ऑगस्ट, २०१५.
- ३) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक स्वभाअ-२०१५/प्र.क्र.४०/नवि-३४, दि. १४ ऑगस्ट,२०१५
- ४) राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान यांचे परिपत्रक क्र. रा.अ.स./निधी/६३/२०१५-१६, दि. २६ ऑगस्ट,२०१५

परिपत्रक:

केंद्र शासनाच्या "स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)" च्या धर्तीवर राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) ची अंमलबजावणी मिशन मोड पध्दतीने सुरु आहे. या अभियानातंर्गत राज्यातील सर्व शहरे दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१७ पर्यत "हागणदारी मुक्त" करण्याचा निर्धार करण्यात आलेला आहे. शहरे हागणदारी मुक्त करण्यासाठी पात्र लाभार्थ्यांना वैयक्तिक शौचालय अथवा सामुदायीक शौचालय उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक असलेल्या केंद्र व राज्य शासनाच्या निधीचा पहिला हप्ता संदर्भीय क्रमांक ४ येथील आदेशान्वये नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वितरीत करण्यात आला आहे.

२. राज्य शासनामार्फत संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना निधीचे वितरण करताना, सन २०११ च्या जनगणनेनुसार संबंधित शहरातील उघड्यावर शौचास जाणाऱ्या कुटुंबांची संख्या हे संबंधित शहराचे उद्दिष्ट मानून, हे उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी लागणारा कालावधी व त्या वर्षासाठी शासनाकडे वितरणासाठी उपलब्ध असलेला निधी विचारात घेऊन संबंधित शहरांचे त्या वर्षाचे उद्दिष्ट उरवून, ते उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी लागणारा संपूर्ण निधी, संदर्भीय क्रमांक ४ येथील आदेशान्वये उपलब्ध करून दिला होता. शासनाने हा निधी जेवढया लाभार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून दिला आहे, तेवढयाच लाभार्थ्यांसाठी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी वाटप करणे आवश्यक होते. परंतु, काही नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी, हा संपूर्ण निधी त्यांना उरवून दिलेल्या उद्दिष्टापेक्षा दुप्पट लाभार्थ्यांना, पहिला हप्ता म्हणून वितरीत केला. त्यामुळे, त्या शहरांमधील वैयक्तिक शौचालयांची सर्व कामे अपूर्ण अवस्थेत राहीली व संबंधित शहरामधील वैयक्तिक शौचालय बांधकामांचा वेग मंदावला आहे.

- ३. उपरोक्त पार्श्वभूमी विचारात घेता स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत वैयक्तिक शौचालय बांधकामाचा वेग मंदावू नये व अपेक्षित उद्दिष्ट विहित कालावधीत पूर्ण करता यावे, म्हणून संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वितरीत करण्यात आलेल्या, १४ व्या वित्त आयोगाच्या निधीमधून स्वच्छ भारत अभियानावर खर्च करण्यासाठी राखून ठेवलेल्या ५०% निधीमधून संबंधित शहरातील वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी केंद्र व राज्य शासनाचा हिस्सा म्हणून (दुसरा किंवा अंतिम हप्ता म्हणून) वितरीत करण्यास एक विशेष बाब म्हणून शासन मान्यता देत आहे.
- ४. सदर निधी हा वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा म्हणून द्यावयाच्या रू. ५,०००/- पर्यंतच्या निधी व्यतिरिक्त असेल. राज्य शासनाने संबंधित शहरास केंद्र व राज्य शासनाचा निधी यानंतर वितरीत केल्यावर, संबंधित शहराने १४ व्या वित्त आयोगाच्या निधीमधून केंद्र व राज्य हिश्यापोटी वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी खर्च केलेला संपूर्ण निधी तात्काळ समायोजित करावा.
- ५. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६११३०१६०७११२७२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सुधाकर ज्ञा.बोबडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) नगराध्यक्ष, नगरपरिषदा/ नगरपंचायती (सर्व)
- ४) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ५) आयुक्त, तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
- ६) सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ८) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ९) आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
- १०) सह सचिव (अर्थसंकल्प) नगर विकास विभाग, मुंबई
- ११) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) मुंबई
- १३) मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा / नगरपंचायती (सर्व)
- १४) उप संचालक, नगरपालिका शाखा, विभागीय आयुक्त कार्यालय (सर्व)
- १५) जिल्हा प्रशासन अधिकारी, नगरपालिका शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय (सर्व)
- १६) निवडनस्ती, नवि-३४, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.